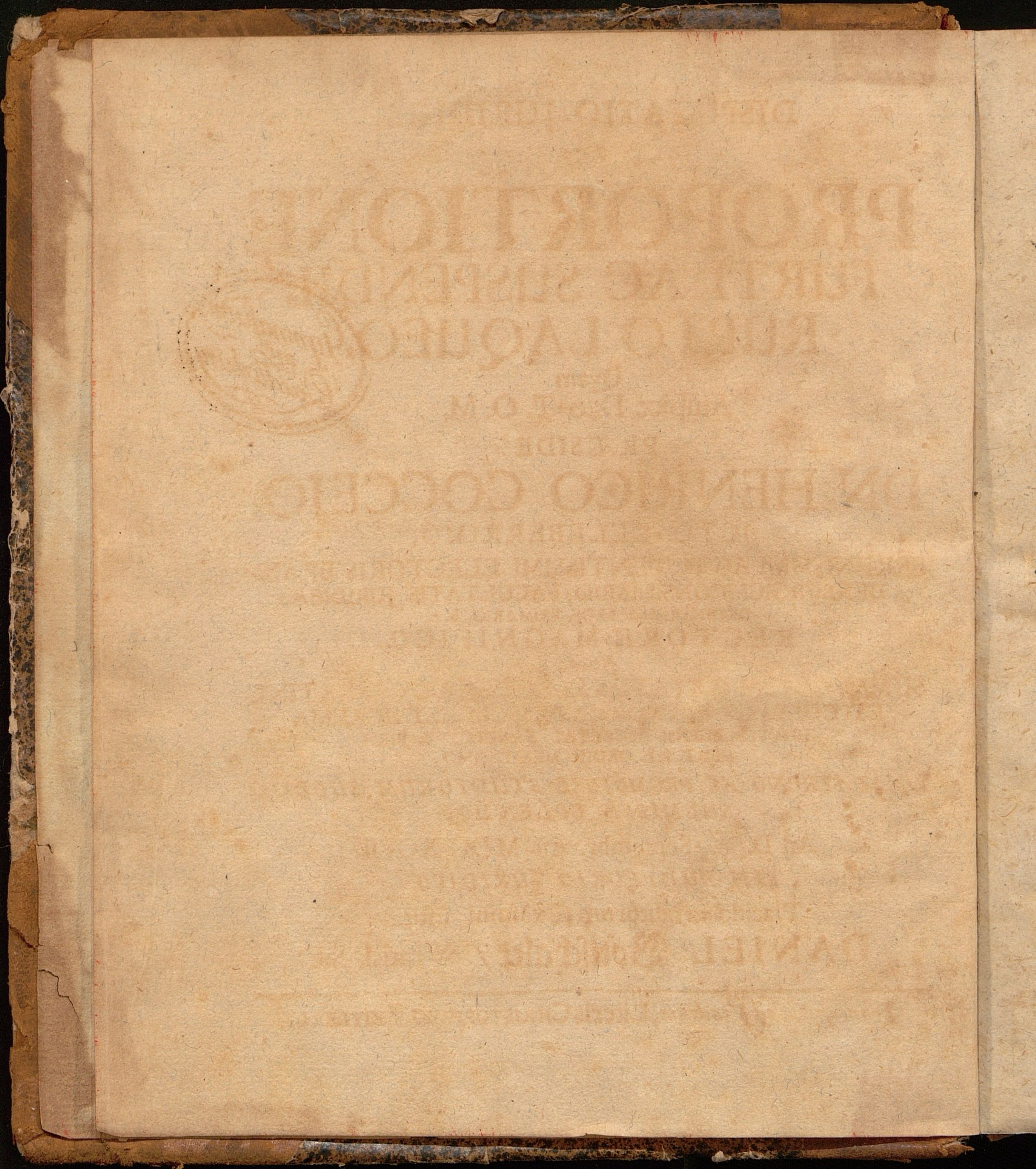

t. v.

26.
17
2. F. Fq̄ S.
DISSERTATIO MEDICA,
De
IMPOTENTIA VIRILI.

Quam
In ILLUSTRi ACADEmIA FRIDERICIANA,
Rectore Magnificentissimo,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,
DN. FRIDERICO WILHELMO,
ELECT. BRANDENB. HÆREDE &c. &c. &c.

Gratiosò FACULTATIS MEDICÆ Consensu,
Sub PRÆSIDIO
Dn. GEORGII ERNESTI STAHL, D.
Prof. Publ. Ord. & Facult. Med. Assessoris,

Domini PATRONI ac FAUTORIS sui
Omni observantia cultu prosequendi,

Ad D. Julii Anno M. DC. XCVII.

Placido Eruditorum Examine sistit,

RESPONSURUS AUTOR,

BENJAMIN. EWALDT. Dantisc.
Med. Cult.

H A L Æ,
Typis CHRISTOPHORI SALFELDII, REGIMIN.
ELECT. BRANDENB. Typogr.

VIRIS,
*ADMODUM REVERENDIS AMPLISSIMIS,
CLARISSIMIS, NOBILISSIMIS, SPECTATISSIMIS,*

DN. CONSTANTINO SCHÜTZIO,
Pastori ad Ædem B. Mar. Virg. quæ Gedani est
Dignissimo.

DN. ANDREÆ BARTHIO,
Ad Div. Cathar. ibidem Pastori præclarè merito.

DN. MICHAELI EWALDO,
Pastori ad Ædem Sanct. Angel. illic Vigilantissimo,
PATRUO meo Honoratissimo,

DN. ALBERTO GRODDECK,
DN. LUDOVICO BRACKERMAN,
Laudatissimi Emporii Ged. Negotiatoribus Florentis-
simis, ac SUSCEPTORIBUS è sacrò Fonte
maximoperè Colendis.

*Hanc DISSERTATIONEM MEDICAM
In mei, Studiorumq; meorum ulteriorem Commendationem, cum
Votò Felicitatis, Sanitatisq; perpetuæ offero ac dedico*

AUTOR.

J. D.

PRÆFATIO.

Uærelæ quot non proh dolor! quotidie audiuntur, tam à Viris; quam Conjugibus: ab his quidem, quod jucundissimò aliàs fœcundi matrimonii usu carere, noctesque frigidas, annos suos steriles, ac tristes transigere cogantur; ab illis verò multò magis eæ augentur, si cum primis causas se esse agnoscant tantarum molestiarum, ob quas Conjugibus adeò inuisi sint, dum socias thalami dulcissimas intactas plane relinquere, cumque *Nasone* ingemiscere necessum habent:

Tu Dominam fallis, per Te depressus inermis

Tristia cum magnò damna pudore tuli.

Neque enim mirum esse poterit, si matrimonium hinc sterile evadat, nullusque illius effectus sequatur exoptatus, ad hunc siquidem obtinendum, non una, sed binæ, & quidem con-

A 2

jun-

junctæ, requiruntur causæ. Ignoscent mihi hîc
omnes, si accusatos vel ab uxoribus, aut pro-
priâ etiam victos conscientia, Impotentes no-
minaverim, vitioque vel naturali vel acquisitô,
adeoque præternaturali laborare Fos dixerim.
Non equidem me fugit, hanc materiam, uti ju-
cundam quibusdam, ita odiosam aliis fore; Ast
sciant hi, non ex puritu quodam indecorô, pro-
palandi Veneris arcana, multò minùs in oppro-
brium Impotentium, hanc conscriptam esse
DISSERTATIONEM, siquidem nullus in illâ
reperietur locus, in quò honestatis transcendis-
se limites videri possem; sed ut vires Medicæ Artis
hîc paulisper excuterem, ac inquirerem, annon re-
media supersint, quæ auferendo huic malo com-
modè inservire in solatium Utrorumque
queant? Quod si ex voto cesserit labor, fru-
ctumque ex illo decerpere Impotentia Virili
præpeditis licuerit, mihi met quàm maximè
gratulabor, sin minùs, & in his saltem voluisse
sufficere poterit. Divinum interim Numen
conatibus hisce meis clementer
adspiret!

J. I. Equi-

Quidem lexui Virili non aliam ob causam DEUS genitalia organa concessit, quàm ut facultatem nancisceretur speciem multiplicandi: Cùm enim corpora nostra minimè sint immortalia; sed omnia interitui obnoxia, itaque Creatori placuit hominem non aliter, quàm reliqua animantia, facultate hâc instruere. Abundat hic suo sensu *Helmontius*, meò arbitratu planè non audiendus, dum genitalia homini post lapsum demùm nata statuit, siquidem id non tantùm perfectioni primi status repugnaret; verùm & voluntati divinæ. Quomodò verò multiplicari perpetuò potuissent homines? an per continuatam creationem fortassis? quod absolum. Præsciverat insuper omnipotens Creator homines peccata perpetraturos, adeoque morti fore obnoxios, hinc & in prima statim creatione media, puto genitalia iis addidit, quibus restauratio commodè institui posset.

§. II.

Sunt verò genitales partes generatim considerandò, duorum maximè generum; Aliæ quæ feminis elaborationi inferviunt: aliæ, quæ emissioni ejusdem in locum & receptaculum debitum destinatae sunt: adeoque cohabitationi legitimæ debentur. Hæc alterutra si minùs convenienter sese habeant læditur generationis efficacia.

§. III.

Appellantur diversis nominibus consecutaria ejusmodi læsionum. Quæ enim ipsas partes semen generantes tangunt, adeoque feminis habilitatem frustrantur, & sæcundam ejus efficaciam lædunt, magis notari solent nomine Sterilitatis & Insufficienciæ: Quæ verò totius actus impotem reddunt ægrum, Impotentia nomine prescius designantur.

§. IV.

Prioris generis, sunt testiculorum eximia læsiones, vel nativæ, vel casu aliquò superinductæ. A nativitate contingit delitescencia alterius, aut utriusque testiculi; Unius minùs rara,

utriusque rarior. Obtingit verò hæc iterum, vel cum læsione magnitudinis, & exactæ structuræ illius, vel citrà eandem, si læsa sit structura illius, contingit ferè simul alterius quoque testis prominentis structuræ aberratio: Cujusmodi *Exc. D. D. Preses* deprehendit in apertione Cadaveris Viri literati, qui vivus insufficientiæ testimonium obtinuerat, dum teste dextrò intus delitescente, sinister flaccidus, latus magis quàm globosus, & ipse quoque minor solito comparebat.

§. V.

Casu veluti inducitur ablatio, per castrationem; inconsultam, ex morfu animalium, jactu tormentorum, conquassatione inflammatoriâ & suppuratoriâ &c. Consultam, per homines, vel quæstus & lucri iniqui causâ, vel ultionis malignæ nomine, vel usus & custodiæ Gynæciorum gratiâ &c.

§. VI.

Utriusque testiculi ablationi plenariæ, conjungitur ferè plena venerarum rerum inappetentia: Cujusmodi exemplum etiam est in *Zodiacò Gallic. Blegny. An. 1. Mens. Febr. obs. 6.*

§. VII.

Motum debitum seminis lædunt, fistulæ perinæi, à Veneis ulcerationibus profectæ, undè sperma locò ejaculationis per ipsum urethræ apicem, per fistulam potiùs illam diffluit, adeoque inefficacem & sterilem reddit cohabitationem.

§. VIII.

Quandò verò non modò efficacia & fœcunditas; sed omnis omninò actus cohabitationis ex parte Viri fieri non potest, tunc maximè appellatur Impotentia.

§. IX.

Hæc licet, uti dictum, etiam ex ipsorum testium enormiter malâ conformatione, aut plenariâ ablatione, nasci queat; quia tamen illi casus, medicam curatoriam considerationem penitus subterfugiunt: proptereâ illum casum, qui medicam opem adhuc magis admittit, maximè medico foro vindicabimus, nempe qui à membri exterioris flacciditate unicè dependet.

§. X.

Non itaque hic requiritur, ut omnes partes Sexus Virilis gene-

generationi dicatas, ordine recenseam, sufficit si illius saltem meminerim, in quâ nodus in præsentiarum hæret, scilicet penis ipfius; In hujus enim erectione ac rigiditate robur virile, in flacciditate verò ac dejectione Impotentia eminenter consistit. Hujus, inquam, situm ac structuram, ut paulò accuratiùs perlustrarem, ratio ac necessitas propositi mei omnibus modis exigunt.

§. XI.

Situs ergò hic est in inferiore abdominis parte ad ossis pubis radices, ut commodiùs fiat congressus, neve aliis partibus humani corporis impedimento sit. Magnitudine plerumque est unius Spithamæ, tegitur cute, cum cuticulâ, & panniculò carnosò; ast pingvedine quare destituatur? autores adhuc inter se discrepant. *Laurentius* putat causam esse, quod pingvedo mollitiæ suâ erectionem impediret: Alii causam dant, ne pondere læderet, dum in nimiam molem excreceret. At si pingvedo pauca esset, non ponderaret, neque partem nimis amplificaret. *Bartholinus* existimat deesse pingvedinem, ne sensus obtunderetur, & voluptas minueretur, fusâ per frictionem pingvedine; sed ne hoc quidem, utpote probabile tantùm, suffecerit; cum in promptu sit ratio, quod ipsa densa membranacea substantia, transcolationem illam tenuis pingvis substantiæ è sanguine impediatur, cum nusquam in toto corpore, in partibus ex sanguibus pingvedinem generari contingat; sed tantùm è vicinâ eò extendi.

§. XII.

Substantia ejus neutiquam ossea est, quemadmodum esse solet in aliis animalibus, v. gr. lupò, vulpe, cane &c. sed peculiaris & propria, qualis nulla est in alia parte corporis: Hinc quatuor communiter ejus numerantur partes, nempe urethra, glans, & duo corpora nervosa.

§. XIII.

Præter hæc, habet & arteriosa satis capacia, & venosa vasa: Nervos etiam, ex infima medullæ spinalis parte, per ossis sacri foramina ad ipsum hoc membrum emissos. Et hæc maximè vasa faciunt ad membri virilis inflationem & rigiditatem, dum nervosa illa spongiosa corpora sanguine copiosò inferciunt. Cui
sanguini

sanguinis congestioni si spiritus per nervos effusos admiscere libuerit, per nos integrum erit.

§. XIV.

Ultrà has verò omnes partes, possidet etiam musculos IV. qui ad directionem, inflati & per infarctum tensi membri, destinati sunt. Quod ipsum, licet proprium & directum eorundem officium sit; subest tamen & altera motus eorundem efficacia, dum videlicet vasa venosa, musculorum horum, per quos transcurrunt, stricturâ, ita comprimuntur, ut dum sanguis arteriosus copiosè influit, refluxus verò non patet, statim illam repentinam, adeoq; & infarctum & inflationem membri ipsi inferat.

§. XV.

Sunt hi muscoli, duo laterales, qui originem suam sumunt infra duorum corporum nervosorum principium, & terminantur in membranâ eorundem. Et totidem medii, quos dilatatores urethræ nominant, oriundi ab ani sphinctere, super ipsas penes venas excurrentes.

§. XVI.

Atque ab his solis musculis penis erectio primò dependet. Dum enim sanguis per arterias continuò appellitur; muscoli verò laterales, corpora nervosa, & muscoli medii venas circa os pubis comprimunt, non possunt non, ob sanguinem indefinenter per arterias capaciores affluentem nusquam refluentem, corpora fungosa ac spongiosa inflari ac turgescere. Nam & urethra infra musculos sita est, ne scilicet, si ab his comprimatur, seminis infimul excretio impediatur.

§. XVII.

Ex ità cognitò statu naturali Virilis roboris, nunc facilè unicuique colligere licebit, quid per Impotentiam Virilem indigere mihi animus sit, nempe: *Quando maritus ad coeundum cum uxore impeditur, virga debita erectione deficiente.* Mirum hoc illis videbitur, qui etiam extrà conjugium frequentissimâ membri illius erectione vexantur; ast sciant ii, non parùm hanc ipsam ad subsequendam Impotentiam conferre. Patebit hoc clariùs ex mox recensendis causis.

§. XIX.

§. XIIX.

Præsuppono nimirum, non in pueris aut decrepitis erectio-
nem hastæ requiri; sed tantum in Viris, adeoque in illis Impo-
tentiam potius puerilem, quam Virilem dici debere, quia extrâ
sphæram ii constituti sunt: notum enim est antè annos puber-
tatis vires huic negotio sufficere vix posse, etiam secundum naturæ
intentionem, non primariam quidem; sed secundariam & hy-
potheticam. Quamvis interim, vel ab infantiâ ipsâ, erectio
membrae per frequenter accidat, ut adeò ne tunc quidem plena, &
nostrò præcipuè sensu, adsit impotentia. In senibus verò, sive
decrepantibus viribus, hæc quoque facultas decrescit magis suc-
cessivè, donec paulatim planè extingvatur; Non tamen senii ab-
solutè; sed potius senii debilitati, adeoque magis individualis
est hic defectus, & si exactè loqui placeat, magis p. n. quàm
f. n. obtingens. Vegeti enim, sangvineo-cholerici, hilares, ru-
belli senes, etiam ultrâ octuagesimum annum non destituuntur
omninò hæc energiâ: Valetudinarii, verò Phlegmatici, enervati,
vel in principiò Senectæ hinc deficiunt. Hinc determinari annus
non potest, in quò præcisè hoc negotium deserant; observamus
tamen eos, qui citiùs hoc inchoarunt, crebriusvè militavere in
Veneris castris, citiùs quoque desinere, ut adeò verum sit Ger-
manorum hoc in casu proverbium: **Wer bald anfängt / muß
bald aufhören** / & illud antiquum: *Intemperans & luxuriosa juven-
tus, effæctum corpus tradit senectuti.* Contrà verò, qui vires pri-
morum annorum collegerunt, & doni hujus minùs prodigi fue-
runt, longè diutiùs suo præesse posse officio, imprimis si etiam
liberaliori, assvefacti fuerint victui, nam:

Sine Cerere & Bacchò friget Venus,

adeoque hic generaliter tantum dixisse sufficiat: **Quicquid Vires
dejicit, Venerem enervat: Quicquid eas restaurat, venerem re-
stituit.**

§. XIX.

Sed specialius jam ut ad rem ipsam me accingam, videtur
mihi *Impotentia Virilis* genuina species esse paralyseos, non qui-
dem universalis; sed particularis, i. e. membri unius, scilicet pe-
nis.

B

nis. Nam & sic causæ paralyseos huic affectui optimè tribui possunt.

§. XX.

Datur hîc nimirum triplex vitium: vel spirituum, vel humorum, vel partium solidarum. Quod spiritus concernit, existimo eorum denegatum in musculos erectores influxum merito hic accusandum esse. Sivè ergò is sit deficientibus iis, scilicet in subjectis planè morbosis ac cacochymicis, vel saltem post longiorem morbum superatum, v. gr. febrem ardentem aut quartanam &c. ut indè haut leve reconvalescentiæ signum petere vulgus consueverit, si virgæ erectionem iterum sentiat. Eâdem ratione & defectus Spirituum iis supervenire solet, qui Veneri ad tempus aliquod intemperanter indulserunt; constat enim ex anatomicis, non sanguinem tantum per arterias ad genitalia; sed spiritus imprimis per nervos eò affluere. Quid ergò mirum? si propter continuum illum affluxum, spiritus in toto corpore ita imminuantur, ut tandem planè non huic sustinendo negotio sufficiant: Videtur præterea ipsi spiritui dirigenti, agenti, extardiosâ quâdam fatietate fastidium enatum esse, ut potius reliquas partes, magis jam necessarias spirituum appulsu roboraret actu etque, quàm has, minùs necessarias. Actiones enim vitales, primario & præsentiore energiâ peragi & debent & solent pro individui conservatione; secundo pro speciei propagatione; undè facilius hæc deficiunt & negliguntur, quàm istæ, imò ut istæ conservari & continuari tantò melius possint.

§. XXI.

Cum defectus Spirituum jam jam mentio facta fuerit, opus erit, ut etiam videam, ac demonstrem, quid alteratio eorum nimia hic conferre queat? Certum namque est, ac quotidie obvium, quotiescunque tristia oculis nostris obversantur, animum etiam reddi tristem; contra verò jucunda totum hominem exhilarare. Ponamus igitur casum, fuisse quendam virum, qui rebus suis unice intentus, sexum fœmineum susque deque haberit, si tandem conjugium ineundum sit, atque delectabilis ejusmodi, simul ac formosa Veneris proles ipsi jungatur, spiritus ejus præ gaudiò nimio quasi exultant in toto corpore, atque adeò partes

partes genitales derelinquunt, quibus hætenus insuper vix infervire assveti fuerint. Quid enim aliud oculorum, ac totius faciei rubor indicat? quàm copiosum ibidem affluxum spirituum, ob complacentiam scilicet rei acceptæ. Confirmat meum assertum *Borell. Cent. I. Obs. XIX. p. 28.* qui experientiâ edoctus, non gaudium nimium solùm; sed & pudorem, vel verecundiam, sæpissimè causas *Impotentia Virilis* fuisse. Adderem, si liceret, etiam pusillanimitatem; notum enim mihi est exemplum ejusmodi Viri pusillanimis, qui ex solâ diffidentiâ, & intempestivâ verecundiâ, conjugem suam formosissimam per aliquot menses illibatam reliquit, donec adhortantibus Amicis, à Conjuge hanc ob causam imploratis, & levisimis propinatis stimulantibus se postmodum Virum præstiterit. Est tamen hæc Impotentia species magis temporaria solùm, atque ad Paralyticam læsionem contumaciorem, ac in ipsâ parte radicatam, minùs referenda. Sed tantùm eò nomine allegata, ut probetur spirituum influxum deficientem, quàm maximè esse in causâ torporis illius, in quò Impotentia fundatur.

§. XXII.

Prætereà, qui nimis speculationibus vacant, vigiliis intemperantiùs sese subjiciunt, qui curis & sollicitudine, tristiâque, Timore pariter, aut Terrore gravissimò, afficiuntur. Imò etiam, qui Ebriositate extrà seiplos positi sunt, patiuntur omnes successivè magnam & quantitatis spirituum, & motus atque alacritatis eorundem jacturam, Adeò quidem, ut vel hæc occasione, faciliùs oboriatur vera illa & perpetua Impotentia, de quâ nobis est sermo: Vel ad minimùm insignis torpor atque frigiditas, ut parùm ad hunc influxum vergant.

§. XXIII.

Hæc de vitiis ità dictorum Spirituum. Pergo ad Humorum etiam noxas declarandas, inque illis duplices reperio, dum vel quantitate peccant, vel qualitate. Quantitate, si plethoræ notha, aliàs ad vires dicta adfuerit, tùm enim continua datur lassitudo artuum, & imbecillitas; imò Impotentia erigendi membra, ut adeò vix mirum sit, si etiam tùm virga virilis flaccida permaneat. De plethoricò ejusmodi pistore Lipsiensi retulit mihi

Exc. D. D. Rivinus, Prof. Publ. Ord. Lips. Celeberrimus & Præceptor antè hâc meus maximè Venerandus, qui ne manum quidem attollere potuit, & cui, imploranti carnis auxiliium, hic respondit: medullam ossium contabescere; cùm tamen vasa undique tumida conspicerentur. Sed maximè adhuc in qualitate peccant, (1) si Massa Sangvinea serosior ac justò aquosior fuerit, hinc factâ commotione corporis, serum transpirat, cumque illò spiritus notabiliter dissipantur, (2) si humores in corpore adsint pravi, subiectumque cacochymicum sit, tùm enim locò laudabilis chyli, cruditates acidæ, biliosæ, Nidorosæ, mixtæ &c. sanguini admiscentur, particulæque spirituosæ, quæ adhuc in corpore fuerunt, ab his obruuntur, undè sæpè si mucido-viscida saburra, intestinis gravis, redundet, alvi fluxus ingens accidit, qui ità spiritus consumit, ut non paucis hujusmodi subiectis, lipothymias, & succedentem diuturnum langvorem supervenisse, experientia testetur.

§. XXIV.

Superfunt adhuc partium solidarum vitia demonstranda, & ea potissimùm, quæ ad Impotentiam hanc conferre possunt. Observamus verò paralyfin musculorum penis principem inter hæc occupare locum, siquidem ea potissimùm accidere solet, vel post ineptam sectionem calculi, vel à nervis compressis ac laceratis etiam, vel à casu suprâ dorsum aut os sacrum, vel ab equitatione nimiâ, præsertim si postmodum frigus superveniat, vel ab ipsò enormi frigore his partibus accidente. Sic meminit *Garmanus Eph. N. C. Dec. 1. An. III. Obs. 41.* Viri cujusdam, qui sæviente hyemis frigore, iter aliquot horarum equo emensus, paralyfin penis incurrit, undè Impotentia coëundi succedit, nullâ iterùm arte curanda, quanquam medicos non infimæ notæ statim in principiò in consilium vocaverit. Ac verissimè quidem *Aristotel. L. 6. de generat. animal. C. 2.* homines ad Venerem segnes reddi aquâ gelidâ asserit.

§. XXV.

Non prolixus ero in recensendis virgæ virilis vitiis, quæ passim ab autoribus annotantur, ubi v. gr. cuidam à nativitate glandem penis non fuisse perforatam; sed circa testes foramen habuisse,

buisse, per quod urinam redderet, notat *Amat. Lus. Cent. 1. Cur. 24.* vel ubi quendam in Poloniâ degentem, in extremitate glandis vestigium saltem foraminis habuisse, foramine ipsô infra glandem existente, observat *Polisus in Eph. N. C. An. IX. & X.* aut, quando ulcus in urethrâ à veretrô, filô sericeô constrictô ortum, per quod urina excernenda fuit, annotat *Wepferus. Eph. N. C. An. III. obs. 167.* Siquidem hæc cuncta potius sterilitatem producunt; quàm Impotentiam, adeoque hujus loci vix ac ne vix quidem erunt. Audiamus potius *Forest.* qui *L. 28. Opf. 57.* scribit, se virgam brevissimam in pistore quôdam reperisse, & mentulam ad interiora retractam, ut ne quicquam de pene apparuerit. *vid. in Eph. N. C. Ann. IV. & V. Obs. 155.* Non minùs à gangræna hastam planè absumptam observavit *Hafnia Th. Bartholin. hist. anat. Cent. III. hist. 27.* Ex argentô vivô paratum unguentum cum quidam nobilis adhibuisset, pro depellendis pubi inhærentibus pediculis, impotens factus *vid. Schenck. L. IV. de Impot. Vener. Obs. 11. p. 533.* De Eunuchis ac Spadonibus non jam multa in medium prolaturus sum, siquidem omnibus notum est, illos propter Impotentiam infames esse *vid. Bartholin. hist. 46. Cent. III.* Hinc *Terentiana* etiam cantat musa:

*At pol ego amatores mulierum esse audieram eos maximos;
Sed nihil potesse:*

§. XXVI.

Præter verò hæc vitia, quæ triplicis generis, secundùm tres partes corporis esse dixi, ac jam jam recensui, adhuc speciale quoddam occurrit, scilicet ex Fascinô ortum, ubi quidem quid dicere debeam? anceps maximè hæreo. Prostant enim tam multi Autores, qui partim pro affirmativâ, partim etiam pro negativâ pugnârunt sententiâ. Sic scribit *Hier. Mercurial. L. IV. C. I. Med. Pract.* an autem faciant incantamenta, & muliercularum veneficia hanc Impotentiam? neque affirmare, neque negare audeo. Non affirmo, quia nullus probatus Scriptor, neque ulla ratio persuadere potest; Non nego, quia & multæ experientiæ sunt, & Canones & leges id fieri posse videntur statuere. Itaque in incertô rem relinquo. Maleficiis interim ac incantamentis virilitatem

tatem adimi posse probat *Fernel. Lib. IX. pathol. C. 13. & Baptista. Codronchius. L. 3. C. 6. de morb. venef. ac veneficiis.* Absit verò ut solam diffidentiam producere hanc posse credam; quin potius cum aliis celeberrimis Practicis existimo, utique Sathanæ ope ac præstigiis genitalia virorum ligari posse, nam probat assertum experimentum illud, quod mariti ejusmodi ligati cum Conjugibus nequaquam rem habere possint, & fere magis eas abhorreant; contra verò, si etiam cum defloratis personis congregi occasio ipsis suppetierit, tunc se Viros egregios præstiterint. Ad stipulatur sententiæ huic *Plinius, L. VII. C. 13.* dum verba hæc proferre non erubescit: est quædam dissociatio corporum, ut inter se personæ steriles, ubi cum aliis junctæ fuerint, gignant, sicut Augustus & Livia.

§. XXVII.

Neque tamen adhuc fidem ligationibus hisce facerem, nisi exempla innumera illius rei exstarent. Mihi ipsi relata est historia verissima in Germaniæ quâdam Universitate de Professore quodam Celeberrimò, cujus famulus ex jocò quasi in ipsò copulationis actu seram clausit, cernere cupiens, an etiam impotens hæc clausâ sponsus sit futurus? siquidem olim de illius veritate ac infallibilitate (nescio à quò) quædam audiverat, nec retinet illam; sed in puteum abjicit. Hòc factò sponsus, qui aliàs optimè sibi constitit, & cui benigna mater natura optimè his in partibus prospexerat, planè impotens factus, ut satisfacere Conjugi, dulcissimæ nulla ex parte potuerit. Ille præ pudore ac mœrore fere melancholicus factus, neutiquam in Impotentia illius causam devenire potuit, usque donec famulus iste se ipsum proderet, & factum hoc recenseret, ubi statim sera quaesita est, & inventa iterum reclusa. Sequenti tempore optimè Vir ille Celebris cum Conjuge vixit, liberosque generavit. Aliud exemplum ligationis vid. in *Biegny. Zod. Med. Gall. An. I. Mens. Octobr. Obs. V. p. m. 157. & Borell. Cent. I. Obs. 91. p. 95. & Cent. 4. Obs. 65. Bartholin. Cent. 3. hist. anat. 71. seqq.* Nec cum serâ clausâ tantum ligationes institui posse ajunt; sed & cum ligulâ constrictâ, vel indusio

indusio aut calceis sponfi. Tales ligandi modos descripsit *Bodin. L. 2. C. 1.* qui legi possunt. Testatur idem in Galliâ praxin illam improbam ligandi à pueris & puellis sat multis, impunè, & quasi palàm exerceri, ut ibi matrimonii solennia celebrare, spectantibus multis, sit oppidò periculosum. Idem confirmat *Henning. Arniseus. in tract. de jur. connub. C. 6. §. 8. N. 19.* in totâ Galliâ, in-
quiens, tam sæpè nodos necti, ut plerumque sponfi misis nocturnis, antequàm luceſcat, copulentur, ne ab incantatoribus per lucem conspiciantur.

§. XXVIII.

Antequam verò à Fascini efficacîâ tranſeam ad reliqua, unò adhuc verbò monuisse libet, observati accidentis in Virò quòdam, qui cùm sarcocele affici inciperet, contactu manûs mortuæ illam compeſcere edoctus est: quod quidem ità succesſit, ut herniosa excrescentiâ evanesceret; succedente tamen in ejus locum Frigiditate, & sterilitate, cùm antea liberos genuisset.

§. XXIX.

Signis non indiget hic affectus, siquidem in se luce meridianâ clarior est. Ecquid enim sibi vult continua flacciditas hastæ? annon putas signum hancce esse sufficiens Impotentix virilis? ità certè crediderim. Non enim de perpetuâ est necessitate ut simul omnimoda insensibilitas hujus membri adsit, ad quem modum hanc cum flacciditate ferè in omni paralyſi conjunctas observamus: Cùm enim musculi maximè paralyticâ enervatione laborent, potest reliquo membro suus utique, aut certè qualiscunque sensus, restitare.

§. XXX.

Dumque sic desideratæ rigiditatis membri virilis mentionem jam injeci, opus erit, ut etiam differentiam illius paucissimis innuam. Consistit scilicet ea in tribus potissimum: (1) quando illud prorsus non, (2) quando non sufficienter, (3) quando non satis diu erigitur. Experimentiâ hæc omnia confirmata sunt, adeo-

adeoque nullâ indigent explicatione. Ità scribit *Fr. de Le Boë*,
Sylv. Prax. Med. Append. Tr. V. F. 498. memini aliquandò me in
consilium vocatum apud hominem uxoratum, pene satis crassò,
& testibus crassiusculis præditum; ineptum tamen ad conjugii
munia obeunda, imprimis ob defectum sufficientis, ac satis diu
durantis erectionis penis, Qui plura hujus asserti desiderat te-
stimonia, adeat saltem Practicos, in quibus multifaria ipsum in-
venturum certò certius polliceor.

§. XXXI.

Quid dicam de Symptomatibus præsentis affectûs? ea
certè non tanti sunt, ut de illis verba multa fundam, nec à com-
pluribus ea quidem observantur: Excipio tamen impotentiam
ex insigni Spirituum defectu ortam. Tum enim omnia sensoria
deficere solent, auditus depravatur, memoriæ accidit debilitas,
unà cum artuum omnium tremore ac imbecillitate. Visus ob-
scuratur, adeò, ut vespertinò tempore talia subjecta planè occæ-
cari videantur. Incidit mihi obiter historia, quam *S. Pauli. in Q.*
B. de Virò quòdam refert, ad Venerem adeò pronò, ut omni
ferè tempore exercere hanc voluerit; cùm tamen visus mirum in
modum jam imminueretur. Hic, cùm Medici svaderent, ut
Veneris exercitia omitteret, aut visum se perditurum constanter
assererent, responsum iis dedit: *Pereat amicum lumen.*

§. XXXII.

Sed jam tempus erit, ut à theoreticis ad practica deveniam.
Hactenus enim ea in medium afferre volui, quæ vel ad morbum
hunc illustrandum, aut certè enucleandum facere potuere, sic-
que nihil amplius supererit; quàm ut causis in antecedentibus
sis enarratis remedia idonea subnectam, quibuscùm commodè
auferri possint.

§. XXXIII.

Deficientibus ergò Spiritibus dentur analeptica v. gr.
spirit. formic. Acid. Aqua magnanimit. Ess. ambr. Conf.
alkerm. S. & compos. anacardina, syr. fl. tunicæ &c. Si verò
post

post longiorem morbum superatum accidat, corpus primùm re-
 ficiendum cibus eupeptis & euchymis, jusculis scilicet pullorum,
 aut carniū vitularum, addendò parū Cardamomi. Cubeb.
 Zingib. Caryophyll. *vid. Matthiol. Comment. ad. C. 153. L. 2. Dioscorid.*
 Postmodū cætera propinare iuvabit confortantia. Et hæc ad
 generalem inopiam Spirituum; ad specialem verò, ut magis ad
 certam illam partem iterū dirigantur, spectant Specifica sic di-
 cta Aphrodisiaca. Inter hæc Scincos marinos pulverisatos ad
 drach. j. cum vinò sumptos valdè ad Venerem stimulare scribit *Ges-
 nerus. L. 2. hist. animal.* Ad ignaviam genitalium, inquit *Mercuri-
 rial. Consil. 48.* expertus sum borracem officinis vocatam, ciceris
 magnitudine in ovò sorbili manè crebrò acceptam, erectionem
 & coëundi potentiam facere. Quantum Castoreo & testic. vul-
 pin. tribuatur *ap. Hartman. vid. in Operibus ejus in fol. p. 106. T. 1.*
 Ejusdem generis plura Specifica *vid. ap. Schenck. L. IV. Obs. 8. p. 536.*
 Ità possunt etiam ad partes genitales invitari spiritus, & adduci
 per svaveolentia inuncta extrinsecus. Commendant idcirco
 nonnulli unguentum ex oleò Sambuci, pulvere pyrethri,
 Euphorb. & Moschò: vel jubent saltem Zibethi gr. ij. circa penis
 glandem inungere, additò gr. j. olei macis, & eventum nun-
 quam satis laudandum deprædicant. Quod quidem in minùs
 exactâ Impotentiâ efficax satis est: In eâ verò, quæ strictè à mu-
 sculorum flacciditate dependet, applicanda hisce potiùs sunt re-
 media.

§. XXXIV.

Quod si plethora in culpâ fuerit, instituatur Venæ Sectio &
 diætâ hinc paulò servetur strictior; In serositate verò sanguinis,
 incrassantia omnis generis locum invenient v. gr. Thus, Gum.
 Arab. Tragacanth. Mastich. Gummata mali, pruni, pyri ac ce-
 rasi, amygd. dulc. pineæ, sem. portulac. papav. alb. lac. sem. 4.
 frig. mucilag. sem. Psyllii ac cydoniorum, Gelatina item CC. &
 Eboris. &c. Præ omnibus tamen talibus, Emulsiones decenter
 aromatizatæ citò nutrientes. Humoribus pravis peccantibus va-
 ria inserviunt remedia, v. gr. in acidâ cruditate absorbentia & præ-
 cipitantia, in biliosâ Salsa omnis generis, in Nidorosâ aromatica,

C

balsa-

balsamica temperata, in mixtâ, ex diētis combinari poterunt. Imprimis bilis acrior temperanda venit, & per alvum subducenda, ne continuò vellicandò intestina, alvi fluxus, & hinc defectus spirituum uberior accidat.

§. XXXV.

Parùm verò Consilii supererit pro illis, quibus calculus ineptè sectus fuerit; nam laceratis nervis vel musculis, nisi balsamica remedia opem ferant, ferè desperata res est. Idem iudicium estò circâ vitia à nativitate producta partium genitalium, & quorum in §. XXV. mentionem injeci. Paulò aliter se res habet, si à frigore nimio id malum ortum fuerit; Tùm enim plantæ nervinæ, cum pulvere Cinnam. Cubeb. aut oleis destillatis, aromaticis, ad minimum spiritibus abstractiis ejusmodi conspersæ, calidè sub sacculi, Epithematis, vel Cataplasmatibus formâ peni circumligari poterunt.

§. XXXVI.

In ipsâ denique musculorum paralytode flaccescentiâ, adeoque proprio magis atque domestico Impotentia de quâ locuti sumus, fundamentò, adhibenda eadem hæc, & talia aromatica, sub formulis penetrantibus, Spirituum, Epithematum, oleorum; Adjunctis lenibus frictionibus, ad incalescentiam partis intimiorem, adeoque ulteriorem medicamentorum penetrationem; Imò, nec omittendæ quidem sunt, in partibus ita exiguis, stimulationes pro affluxu humorum uberiore, Phœnigmi & Sinapismi, Cucurbitularum tùm siccarum, tùm leviter scarificatarum, applicatio. Respiciendum tamen ipsâ horum applicatione, præcipuè acriorum, ut non æque membro; sed radici potius illius, adeoque regioni musculorum, de quibus est querela, immediatè imponantur. Sub horum verò usu, adhibeantur etiam interna illa, & quidem gradatim à temperatioribus progrediendò ad acutiora, & antè omnia præmittendò generalia Evacuantia & corpus repurgantia, sine quibus ferè omnium specificorum usus supervacaneus deprehenditur.

§. XXXVII.

§. XXXVII.

Devenio jam ad Curam *Impotentia ex Fascinô* ortæ, ubi equidem varia specifica commendare solent, de quibus *vid. Remigius. L. 3. C. 3. & 8. Gædelman. L. 1. C. 8. Num. 52. Schenck. L. IV. Obs. V. p. 534.* Pariter *Impotentia masculæ* magicis artibus restitutæ exempla proponit *Wolff. lect. memorabil. T. 1. p. 861. & T. 2. p. 594. Wierus* vidit ligatum nobilem corvinô felle cum sesamelæô inunctum fuisse restitutum. Præ cæteris jubent quidam maritum per uxoris, & uxorem per mariti annulum conjugalem mingere. *vid. id. Wolff. lect. memorab. T. 1. p. 278.* vel per urinæ ægrotantis coëtionem in ollâ probè clausâ, modò solitariè, modò cum Ricini foliis institutam, Veneficæ tantos dolores excitari ajunt, ut præ anxietate nimiâ se ipsam prodere, incantationesque demere cogatur. *vid. Agricol. Chir. parv. p. 65.* Si tùm Fascinum sublatum sentiat æger, adhibeat remedia stimulantia, ut: rad. Eryngii, vel decoctam, vel pulverisatam in vinô assumptam. In tali casu *Indos Bangve* semen & folia edere perhibet *Garcias ab Hortô L. 2. C. 22.*

§. XXXVIII.

Symptomata, quorum superiùs mentionem injeci, spontè cessabunt, si spirituum liberum & expeditum affluxum omni ex parte promovere studeamus, atque operam navemus, ut victus ratio probè observetur; Multos enim ab *Impotentia*, hâc liberatos esse, testatur *Christ. à Vegâ: L. 3. Sect. 10. C. 5. de art. medend.* Sicque habes L. B. meas de *Impotentia Virili* conscriptas theses, prolixitatem hujus materiæ placuit mihi in ipsius brevitate ostendere, sicuti Archimedi quondam, in exiguô vitrô mundum.

Lege & judica. DEO interim T. O. M. sit pro concessis
clementer viribus laus & gloria!

TANTUM!

Nobi-

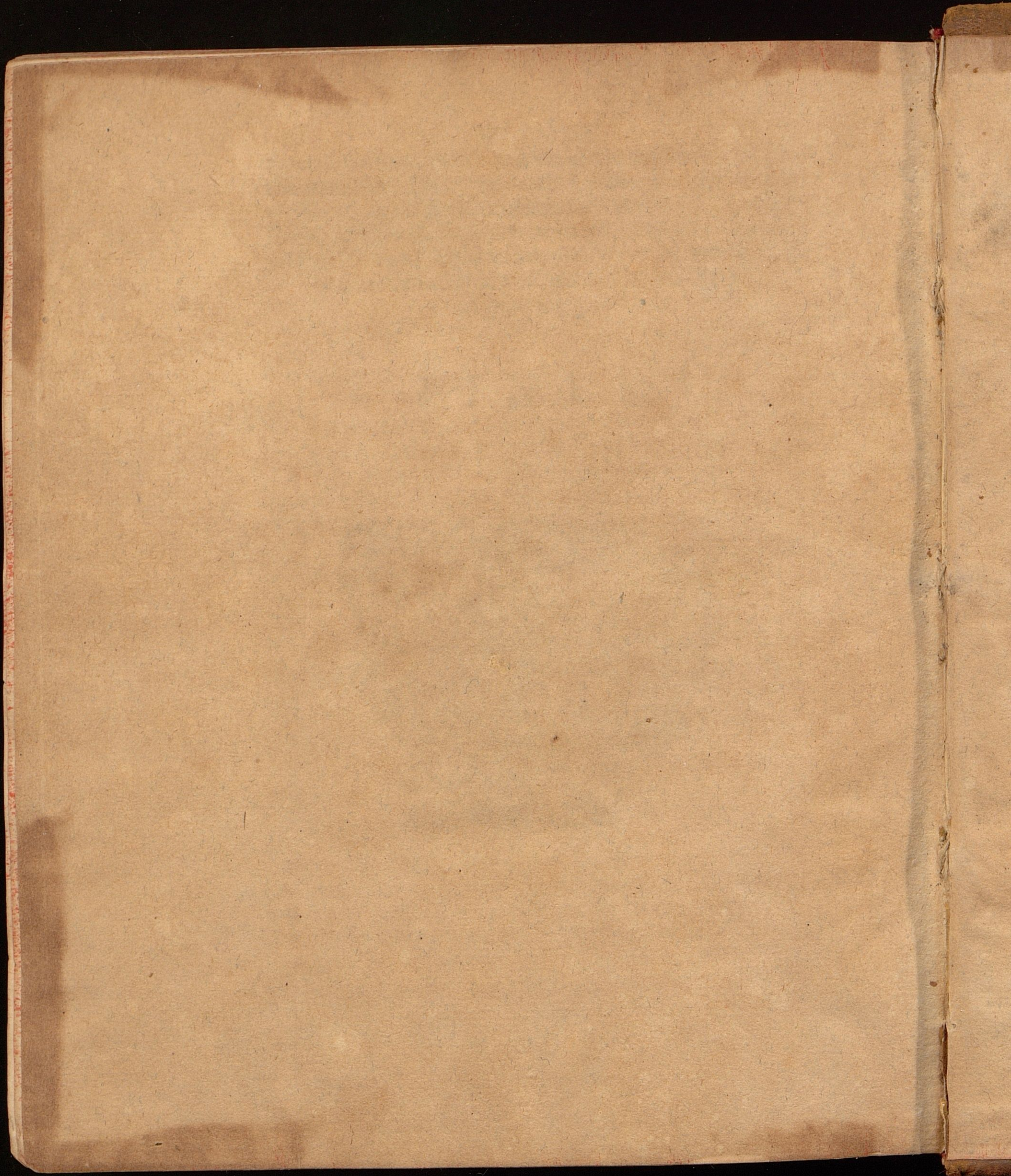

Nobilissime Domine EWALDE,
Amice æstumatissime.

Sapienter facies, si ἀνεύουδ & fueris. Hoc ipsum, quod Amico suo asseverat Cicero, si ullubi, certè in Arte Medicâ habet usum; Ut enim, notante Phœdro; Nisi utile est, quod facimus, Stulta est gloria; Ita non modò Artem nobilissimè Practicam professo, indignum est, circâ inanes speculationum, & historiolarum singularium rhapsodias, occupari, ; sed tantò magis absònum, speciminis loco talibus sese efferre. Rectè sanè & ordine facis, quod, post solertissimum Medicæ Doctrinæ studium, cui tam in Celeberrima Regiomontanâ, quàm florentissimâ Philuræâ, insudasti, profectus Tuos in Arte solidissimos, publicè declaraturus, Practicam eligis materiam, non modò satis frequenter occurrentem, sed & originis suæ, & restitutionis, difficilem & Theoriam & Praxin involventem. Gratulor Tibi merito, Nobilissime Domine EWALDE, tum de publico hoc, eximia Eruditionis Tuæ, documento, tum de ipsis in Arte nostrâ felicissimis progressibus: Perge, ut occæpisti, hanc perpetuò insistere Viam, & Theoriæ circumspèctoris veritatem & utilitatem, in ipsâ Praxi quærere; Erit Tibi hæc opera (nunc quoquè longò usu levis,) & honori eximio, quem digno favente manu porrigit & offert Virtus, & usui atque fructui locupletissimo; Quod utrumquè, sub Divinæ Benedictionis auspiciis, ut in latâ ἀὐταρχείᾳ, felix experiaris, amico affectu comprecor.

VALE.

PRÆSES.

00 A 6444

ULB Halle
002 928 752

3

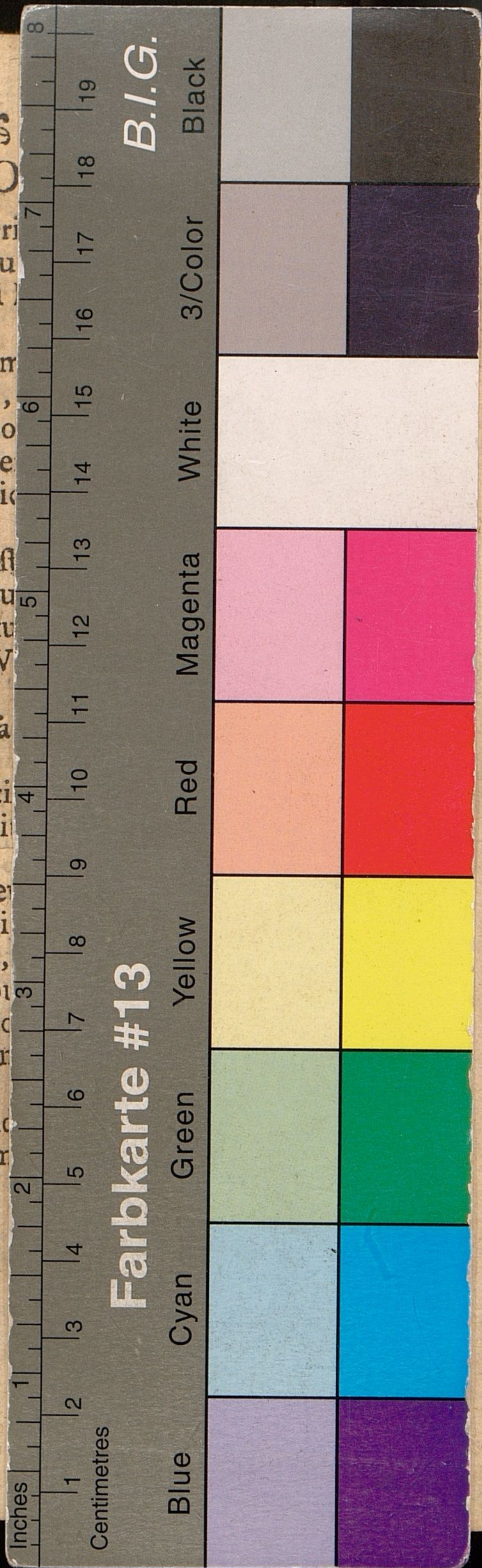
5b.

R

W 19

2. F. Fg. S.
DISSERTATIO MEDICA,
De
IMPOTENTIA VIRILI.

Quam
In ILLUSTRIS ACADEMIA FRIDERICIANA,
Rectore Magnificentissimo,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,
DN. FRIDERICO WILHELMO,
ELECT. BRANDENB. HÆREDE &c. &c. &c.
Gratosò FACULTATIS MEDICÆ Consensu,

Sub PRÆSIDIO
Dn. GEORGII ERNESTI STAHL, D.
Prof. Publ. Ord. & Facult. Med. Assessoris,
Domini PATRONI ac FAUTORIS sui
Omni observantia cultu prosequendi,
Ad D. Julii Anno M. DC. XCVII.
Placido Eruditorum Examine sistit,
RESPONSURUS AUTOR,
BENJAMIN. EWALDT. Dantisc.
Med. Cult.

HALÆ,
Typis CHRISTOPHORI SALFELDII, REGIMIN.
ELECT. BRANDENB. Typogr.